

Svar på skriftligt spørgsmål om lägre tillståndsavgifter för småproducenter och småtillverkare

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 545/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Är det möjligt att jämka myndighets-, inspektions- och tillståndsavgifter för småproducenter och småtillverkare på grundval av aktörens storlek,

hur kommer man att stödja småproducenter och småtillverkare så att tillverkningen av traditionella livsmedel kan fortsätta i Finland och så att även den minsta tillverkaren har möjlighet att vara verksam och

hur stöds och styrs nya producenter och tillverkare till rätt myndighet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Aktörerna inom livsmedelsbranschen ansvarar för sin verksamhet och för livsmedelssäkerheten i de livsmedel de hanterar och producerar. Den officiella tillsynen ska säkerställa att kraven i lagstiftningen iakttas. Livsmedelsverksamheten övervakas riskbaserat. När riskerna som påverkar livsmedelssäkerheten ökar, ökar också behovet av tillsyn. Livsmedelsverket har gett anvisningar om risk-klassificeringen och kontrollfrekvensen i livsmedelslokalerna. Enligt Livsmedelsverkets anvisning utgör verksamhetens art, omfattning och tillsynshistoria utgångspunkten för hur stor risk verksamheten medför och utifrån detta bedöms behovet av tillsyn. Bestämmelser om mikrobiologiska krav på livsmedel finns i kommissionens förordning (EG) nr 2073/2005. Livsmedelsverket har gett anvisningar om mikrobiologiska undersökningar av livsmedel. I Livsmedelsverkets anvisning beaktas verksamhetens art och omfattning.

Tillsynensavgifterna används för att täcka kostnaderna för tillsynen. Enligt 72 § i livsmedelslagen (297/2021) tar kommunen från och med 2022 årligen ut en grundavgift för tillsyn på 150 euro av tillsynsobjekt som omfattas av den planmässiga livsmedelstillsynen. Med hjälp av grundavgiften för tillsyn kan kommunens livsmedelstillsyn utvecklas i en mer vägledande riktning än tidigare. Grundavgiften för tillsynen tas dock inte ut för registrerad primärproduktion, till exempel fiske. Till exempel bybutiker och jägare som säljer små mängder viltkött utan köttbesiktning har också befriats från grundavgiften för tillsyn. Om livsmedelssäkerhetsriskerna i anslutning till livsmedelsverksamheten är små och den årliga omsättningen är mindre än 15 000 euro, behöver ingen registreringsanmälan göras och verksamheten omfattas inte av planmässig tillsyn. Vid hantering av lättfördärliga livsmedel, såsom fiskeriprodukter, anses riskerna för livsmedelssäkerheten dock inte vara

ringa, så då måste verksamheten registreras eller godkännas och den omfattas av planmässig tillsyn. I 73 § i livsmedelslagen föreskrivs om andra avgifter som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen. Kommunen tar ut en avgift av tillsynsobjektet enligt en godkänd taxa bland annat för handläggning av anmälningar om registrering samt handläggning av ansökningar som gäller godkännande. Storleken på kommunens avgifter motsvarar högst kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av Europaparlamentets och rådets kontrollförfordning (EU) 2017/625.

Livsmedelstillsynen grundar sig på EU:s kontrollförfordning (EU) 2017/625. I kapitel II i bilaga IV till den fastställs minimiavgifter för offentlig kontroll i slakterier, i styckningsanläggningar, i bearbetningsanläggningar, av mjölkproduktion och av produktion och utsläppande på marknaden av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Enligt 71 § i livsmedelslagen tas en avgift ut för de prestationer som statliga myndigheter utför enligt denna lag, om inte något annat föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Livsmedelslagen gör det dock möjligt att sänka köttkontroll- och kontrollavgifterna för slakterier och anläggningar för vilthantering som slaktar små mängder djur till en nivå som inte överstiger minimiavgifterna enligt ovannämnda kontrollförfordning. Denna statliga subvention uppgår till cirka 600 000 euro per år och har beaktats i 3 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om Livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer (161/2021).

Aktörerna inom livsmedelssektorn har i den nationella lagstiftningen getts flexibilitet i iakttagandet av EU:s lagstiftning om livsmedelshygien. Finland har till exempel utnyttjat de lättnader som EU-lagstiftningen möjliggör i försäljningen av små mängder primärprodukter, fjäderfä, hardjur och viltkött direkt till konsumenten eller den lokala detaljhandeln. Således kan fiskare sälja högst 5 000 kilogram fiskeriprodukter per år direkt till konsumenten som primärproduktionsprodukter (med eller utan rensning på fiskefartyget) som en del av primärproduktionen. En aktör har också möjlighet att grunda en detaljhandel där man av livsmedel av animaliskt ursprung kan tillverka produkter och sälja dem direkt till konsumenterna utan mängdbegränsning eller inom landskapet eller ett motsvarande område leverera dem till en annan detaljhandel för högst 1 000 kilogram per år och till den överstigande delen för högst 30 procent av detaljhandelns årliga leveransmängd av livsmedel av animaliskt ursprung. Dessutom har Finland fått ett nationellt undantag med vilket strömming och vassbuk har befriats från fryskraven i EU-lagstiftningen, vilket har gjort det möjligt att tillverka traditionella produkter för strömmingsmarknader.

En aktör inom livsmedelsbranschen kan i första hand kontakta den egna kommunens livsmedelstillsyn för att få råd. Enligt 27 § i livsmedelslagen har kommunen till uppgift att ge råd till aktörer och konsumenter inom livsmedelsbranschen samt informera om ärenden som hör till tillämpningsområdet för denna lag. På Livsmedelsverkets webbplats finns många olika anvisningar för aktörer inom livsmedelsbranschen. I anvisningarna beaktas verksamhetens omfattning och de risker som är förknippade med verksamheten så att det är möjligt att använda flexibiliteten vid iakttagande av kraven, förutsatt att livsmedelssäkerheten inte äventyras. Livsmedelsverket har också haft ett rådgivningsprojekt för små och medelstora företag och materialet från projektet finns på Livsmedelsverkets webbplats. Dessutom har flera organisationer inom livsmedelsbranscherna på både EU-nivå och nationell nivå utarbetat olika riktlinjer för god praxis, som har samlats på kommissionens webbplats (https://ec.europa.eu/food/safety/biological-safety/food-hygiene/guidance-platform_en).

Helsingfors 25.10.2021

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä